

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

А. А. ПАКУЛІНА, канд. екон. наук, доцент

М. В. ШАПОВАЛОВ, здобувач вищої освіти

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

У сучасному світі, де швидкість технологічних інновацій стрімко зростає, питання діджиталізації визначає стратегічний розвиток бізнес-середовища. Розповсюдження інформаційних технологій у всі сфери економіки створює неабиякі виклики та можливості для підприємств. Застосування цифрових рішень та інноваційних підходів в бізнесі стає визначальним чинником його конкурентоспроможності та стійкості.

Актуальність теми базується на тому, що у світі зростаючого цифрового впливу від підприємств вимагається не лише адаптація до нових технологій, але й їх активне використання для досягнення стратегічних цілей. Інтеграція інформаційних технологій в усі сфери бізнесу є необхідністю для забезпечення сталого зростання та утримання конкурентних переваг. У контексті такого визначеного напрямку актуально провести глибокий аналіз переваг та викликів, що супроводжують діджиталізацію бізнес-процесів.

У сучасних умовах розвитку, процес діджиталізації стає одним із ключових чинників економічного прогресу. Зміни в бізнес-середовищі, технологічні трансформації, перетворення інформаційного простору та формування нових вимог споживання призводять до зростання важливості діджиталізації як в Україні, так і в усьому світі. На сучасному ринку доступний ряд інноваційних програмних продуктів, які можуть значно покращити управління підприємством, переносячи його на новий рівень розвитку. Ці продукти гарантують комплексний, оперативний та високоякісний підхід до виконання аналітичних та управлінських функцій у сфері бізнесу [1, с. 9].

Українські підприємці та бізнесмени все частіше впроваджують діджиталізацію у свої бізнес-процеси. У сучасний момент достатньо мати лише смартфон та цифровий підпис для оформлення необхідних документів та отримання дозволів при відкритті підприємства. Весь спектр операцій – від касових операцій, вибору товарів (включаючи віртуальні примірочки), замовлення, оплати, продажу, обміну та доставки – вже можна виконати за допомогою смартфона. Також, паперові документи поступово витісняються електронними версіями. З'являються віддалені та віртуальні офіси, а співробітники можуть працювати та спілкуватися з колегами навіть не піднімаючись з дивану [2, с. 406].

Для великих підприємств впровадження цифрових технологій відкриває широкі можливості для інтеграції з іншими країнами, економіками та бізнес-структурами. Від обробки земельних ділянок, збору врожаю та виготовлення матеріалів до впровадження нових логістичних ланцюгів без прямого втручання

людей – штучний інтелект стає невід'ємною частиною повсякденного життя, сприяючи оптимізації та полегшенню різних процесів [2, с. 406].

Участь у тендерах, аукціонах та оформлення необхідних бізнес-документів стають більш прозорими та доступними завдяки цифровізації. Бухгалтерська звітність також стає більш доступною та прозорою у контексті цифрових технологій. Навіть під час війни в Україні, бізнесмени, що перебувають за кордоном, можуть продовжувати свою діяльність та сприяти економіці країни завдяки використанню цифрових інструментів [2, с. 407].

Однак, як і у випадку будь-яких проявів прогресу, діджиталізація вимагає постійного контролю та має свою «темну сторону», яку характеризують певні негативні аспекти.

Серед основних ризиків та загроз діджиталізації можна виділити такі: руйнацію застарілої системи виробництва та розподілу матеріальних благ; можливість концентрації влади на ринку та посилення монополій; захоплення нових ринків транснаціональними корпораціями; дестабілізацію грошово-кредитної системи; зростання залежності від компаній-лідерів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій; скорочення та ліквідацію робочих місць; втрату контролю над якістю та безпекою виробництва продукції; залежність від інтернету та електроенергії (зміни в цих сферах можуть призвести до помилок); відсутність емоційно чуттєвого контакту в обслуговуванні; обмеженість функціоналу в межах програмного забезпечення; відсутність творчого елемента; зменшення функції мислення у людини та інше [3, с. 34].

Також, серйозну турботу викликають можливості встановлення загального контролю над громадянами за допомогою цифрових технологій, коли з'являється можливість відстежувати кожен крок, дію, слово людини, а в подальшому - навіть його думки [4, с. 33]. Хоча загрози різкого збільшення безробіття через діджиталізацію можуть бути перебільшеними та легко нейтралізовані ретельною державною політикою, але наразі саме вона, а не цифрова революція, є основною причиною ліквідації мільйонів робочих місць та деградації людського капіталу [3, с. 35].

У висновку діджиталізація, або впровадження інформаційних технологій у різні сфери бізнесу, виявляється ключовим фактором економічного прогресу. Сучасний ринок пропонує інноваційні програмні продукти, які дозволяють підприємствам піднятися на новий рівень розвитку, забезпечуючи комплексний, оперативний та якісний підхід до аналітичних та управлінських функцій.

Українські бізнесмени все більше використовують цифрові технології у своїх бізнес-процесах, що дозволяє відкривати підприємства лише з смартфоном та цифровим підписом. Це дозволяє ефективно здійснювати касові операції, вибір товарів, замовлення, оплату, продаж, обмін та доставку, зменшуючи роль паперової документації та дозволяючи віддалену роботу.

Однак, разом із всією своєю перевагою, процес діджиталізації несе певні ризики та негативні аспекти. Серед них можна виділити руйнування застарілих систем виробництва, можливість концентрації влади та монополій, загрози кількості робочих місць, втрата контролю над якістю та безпекою продукції, а

також можливість встановлення загального контролю над громадянами за допомогою цифрових технологій.

Згідно із зазначеними ризиками, важливо визначити, що лише прогресивна судова та контролююча система, сильна влада та ефективна державна політика можуть забезпечити безпечний та ефективний розвиток діджиталізації в Україні. Такий підхід дозволить максимізувати переваги цифрових технологій для підприємств та економіки в цілому, забезпечуючи стійкість та збалансований розвиток в умовах постійної технологічної трансформації.

Список використаних джерел:

1. Синькевич Н. І., Краузе О. І. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*, 81(2), 2023, с. 7-15.

2. Петриченко А. М., Білявський В. М. *Діджиталізація: перспективи застосування інформаційних технологій для розвитку бізнесу* (Doctoral dissertation, Вінницький національний технічний університет), 2023.

3. Білявська Ю., Микитенко Н., Шестак Я. Кібербезпека та захист інформації під час пандемії COVID-19. *Міжнародний науково-практичний журнал «Товари і ринки»*. 2021. № 1. С. 34-46.

4. Білявський В.М., Шуліковська К.В. Основні аспекти формування ефективної кадрової політики сучасних підприємств. *Науковий журнал «Підприємництво та інновації»*. 2022. Вип. 25. С. 33–40.

ВОЄННІ ДІЇ ЯК ОСНОВНА ПРИЧИНА ДІДЖИТАЛ-ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

А. А. ПАКУЛІНА, канд. екон. наук, доцент

І. С. ФАДЕЄВ, здобувач вищої освіти

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Воєнні події на території України, що розпочалися 24 лютого 2022 року, стали не лише випробуванням для міцності національного духу, а й кардинальною зміною у роботі різних галузей економіки. Можна сказати, що тепер діджиталізація виступає основою для успішних комунікаційних зв'язків з клієнтами, зменшення загальних витрат та оптимізації бізнес-процесів. З грудня 2022 року більшість українських підприємств працюють з певними обмеженнями, в онлайн-форматі, зі значним зменшенням територіального охоплення. Компанії мають обмежені ресурси, тому є потреба у їх раціональному використанні. У зв'язку з цим набуває цінності вивчення та пошук шляхів впровадження цифрової трансформації на підприємствах, методів оптимізації бізнес-процесів в сучасних умовах, а також дослідження різних наслідків діджиталізації для економіки України.